

Over Kanserinin Erken Klinik Bulguları

HOBOKEN, NJ – 22 Ağustos 2005 – Amerikan Kanser Derneği'nin makale dergisi Cancer'in 1 Ekim 2005 sayısında yayımlanmış olan yeni bir çalışmada, over kanseri tanısı konulan pek çok kadının tanıdan en az 4 ay önce hastalığın belirtilerinden yakındığı açıklanmıştır.

Hastaların karın ağrısı ve şişkinlik yakınmaları over kanseri için özgül olmamasına karşın, araştırmacılar bu belirtilerin görüldüğü kadınların yalnızca dörtte birinde pelvik görüntüleme testleri ya da over kanseri tanısı ile ilgili diğer testlerin zamanında yapıldığını bildirmişlerdir. Over kanseri ancak prognozun kötü olduğu hastalığın son evrelerinde doktorun dikkatini çektiği için sessiz katil olarak kabul edilmektedir. Over kanserinin öldürücü yapısına katkıda bulunan bir başka özellik ise tümörün hızlı büyüyen ve bir yıldan kısa bir süre içinde erken evreden ileri evreye ilerleyen bir tümör olmasıdır. Bu iyi araştırılmamış olan hastalıkta ileri evre ve tanı ortaya çıkmadan pek çok ay önce hastaların belirti verdiğini gösteren kanıtlar giderek artmaktadır.

Kaliforniya Üniversitesi'nin Sacramento'daki Davis Tıp Merkezi'nden Dr. Lloyd H. Smith ve ark. over kanserli 1985 yaşlı kadında, lokalize meme kanseri bulunan 6024 kadında ve yaş açısından bunlarla eşleştirilmiş Medicare'a kayıtlı kanser olmayan 10 941 kadında tanı kodlarını ve tanısız işlemler ile ilgili açıklamaları karşılaştırmışlardır. Tanıdan 12 ay önce gibi erken bir dönemde over kanserli kadınların doktora karında şişme ya da pelvik ağrı yakınması ile başvurma olasılığının iki kat fazla olduğu görülmüştür. Tanıdan 9 ay önce gibi erken

bir dönemde, over kanserli kadınların yine karın ağrısından yakınma olasılığının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Toplamda, bu kadınların %40'ının over kanseri tanısı konulmadan 36 ay- 4 ay önce bir ya da daha fazla vizitte karın ya da pelvis belirtileri ile doktorlara yakınmada buldukları anlaşılmıştır. Tanıdan önceki 36 ay-4 aylık dönemde over kanserli kadınların yalnızca %25'ine tanıya yönelik pelvik görüntüleme ya da CA125 serum testleri uygulandığı anlaşılmıştır. Pek çoğuna doğru tanıda pek yardımcı olmayacak olan batın bölgesi görüntüleme yöntemleri ya da tanısız gastrointestinal araştırmalar yapılmıştır. Bunun aksine, over kanseri hastalarının %54'ünde over kanseri tanısı konulmadan önceki 3 ay içinde pelvik görüntüleme veya serum CA125 testi uygulanmıştır.

Yazarlar, "bulgularımız over kanseri tanısının bazı hastalarda daha önce konulabileceğini düşündürmektedir. Halen bu tanı doktorların over kanseri tanısını ortaya koyması daha olası olan pelvik görüntüleme ve/veya CA125 gibi testlerin yerine batın görüntüleme yöntemlerini istemeleri ya da gastrointestinal prosedürlere girişmeleri nedeniyle en az 4 ay ertelendiği sonucuna varılmıştır" demişlerdir.

REFERANS:

Smith LH ve ark. Ovarian Cancer: Can We Make the Clinical Diagnosis Earlier? Cancer; Published Online: August 22, 2005 (DOI: 10.1002/cncr.21310); Print Issue Date: October 1, 2005.

KAYNAK: John Wiley & Sons, Inc.

Multivitaminler Yaşlılarda İnfeksiyonları Önlemezler

LONDRA, İNGİLTERE -5 Ağustos 2005- Ağustos BMJ'de yayımlanmış bir çalışmada ileri sürüldüğüne göre multivitamin ve mineral katkıları evde yaşayan yaşlılarda infeksiyonları önlemiyor gibi görünmektedir.

Yaşlıların en az %10'unda vitamin veya mineral eksikliği vardır ve bu da bağışıklığın zayıflamasına ve infeksiyon riskinin artmasına neden olmaktadır. İngiltere'de yaşlıların en az dörtte biri besin desteği almaktadır; ancak, bunların infeksiyonlar üzerinde etkili olup olmadığı kesin değildir. Aberdeen Üniversitesi'nden araştırmacılar vitamin ya da mineral almayan 65 yaşın üzerinde 910 hasta belirlemişlerdir. Katılımcılar 1 yıl süreyle her gün multivitamin ve multimineral desteği ya da plasebo tablet almak üzere randomize edilmişlerdir.

Bu zaman süresince, katılımcılardan infeksiyon için aldıkları birinci basamak sağlık hizmetlerini, infeksiyonlu geçirdikleri gün sayısını ve yaşam kalitesini kaydetmeleri istenmiştir. Antibiyotik reçeteleri ve hastane yatışlarının sayısı da dikkate alınmıştır.

Vitamin ve mineral desteğinin birinci basamağa başvuruyu, infeksiyonlu günleri ya da genel yaşam kalitesini etkilemediği ve insidans oranının 0.96 (%95 güven aralığı [GA] 0.78-1.19) ve 1.07 (GA 0.90-1.27) olduğu gözlenmiştir. Sekonder sonuçlar ya da alt gruplarda da istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Araştırmacılara göre, bu bulgular bu konuda yapılan diğer çeşitli çalışmalarla tutarlılık göstermektedir.

Yazarlar, yaygın kullanılan multivitamin ve multimineral katkılarının düzenli olarak kullanılmasının kendiliğinden infeksiyon bildirim sayısı veya evde yaşayan kişilerin bunlarla ilişkili sağlık hizmetlerini kullanma düzeyi ile bir ilişkisinin bulunmadığı sonucuna varmıştır. Bakım evlerinde yaşayan yaşlılar gibi daha yüksek infeksiyon riski altında bulunan kişilerin bu katkılardan yarar sağlayıp sağlamayacakları henüz belli değildir.

REFERANS:

Avenell A ve ark. Effect of multivitamin and multimineral supplements on morbidity from infections in older people (MAVIS trial): pragmatic, randomised double blind, placebo controlled trial. BMJ 2005; 331: 324-327.

KAYNAK: British Medical Journal

Oral Kontraseptif Premenstrüel Bozukluğun Kontrolünde Etkindir

NEW HAVEN, CT -31 Ağustos 2005- Yale Tıp Fakültesi'nde araştırmacılar tarafından yürütülen yeni bir çalışmada ilk kez özgün progestin ve doz rejimi bulunan düşük doz kontraseptifin premenstrüel sendromun en ağır formu olan premenstrüel disforik bozukluğun (PMDD) semptomlarını tedavi etkin olduğu gösterilmiştir.

PMDD bazı kadınlarda engellilik oluşturu- cu derecede olabilen sıklık duygudurum, davranış ve fiziksel semptomlarla karakterizedir. PMDD'nin nedeni bilinmemekte- dir; çalışmanın baş araştırmacısı ve Psikiyatri ve Epidemiyoloji ve Halk Sağlığı Bölümlerinden Doç. Dr. Kimberly Yonkers, "ancak, steroid hormon düzeyindeki değişikliklerin semptomların başlamasını tetiklediği açıktır", demektedir. Dr. Yonkers semptomların over aktivitesinin baskılan- ması ile kaybolduğunu ve artık menstrüas- yonu olmayan kadınlarda hormon verilerek yeniden başlatılabildiğini söylemektedir.

PMDD semptomları bulunan 18-40 yaşları arasındaki 450 kadın ülke çapındaki 64 merkezde bu çok merkezli, çift-kör, ran- domize klinik çalışmaya dahil edilmiş ve olgulara oral kontraseptif ya da plasebo verilmiştir. Oral kontraseptif verilen kadın- larda verimlilik, hobilerden zevk alma, sosyal aktiviteler ve kişiler arası ilişkiler bakımından anlamlı derecede daha fazla iyileşme görülmüştür (%48.4'e karşı plase- bo alan kadınlarda %36.1) ve belirtiler daha fazla azalmıştır. Her iki gruptan 44 kadın

bulantı ve intermenstrüel kanama gibi advers etkilere bağlı olarak çalışmadan çe- kilmiştir.

Düşük doz oral kontraseptif, yeni bir pro- gestin olan drospirenon ve etinil östradi- ol içermektedir. 24 gün uygulanmış, bunu 4 günlük inaktif hap izlemiştir ve bu tedavi rejimi 7 gün inaktif hap alınan geleneksel doz rejiminden farklıdır. Yeni tedavi rejimi daha fazla over baskılaması sağlamak ve daha stabil bir hormonal ortam oluşturmak üzere tasarlanmıştır. Kadınlar iki menstrüel siklus boyunca değerlendirilmişlerdir.

Dr. Yonkers'a göre bulgular, kontraseptif- lerin, kabaca, en az antidepresan olarak kullanılan serotonin geri alım inhibitörleri (SSRI'lar) kadar etkin olduğunu göster- mektedir. "Daha iyi olması şart değildir, ancak PMDD'nin kontrolünün yanı sıra doğum kontrolü de isteyen kadınlar için daha verimli olabilir, çünkü bu durumda tek bir tedavi alacaklardır" demektedir.

REFERANS:

Obstetrics & Gynecology 106: 492-503 (September 2005).

KAYNAK: Yale Üniversitesi

Diz Ağrısı Sıklıkla Bedenin Başka Bölgelerindeki Ağrı İle Bağlantılıdır Bu Çalışmada Diğer Eklemlerde Ağrı Olduğunda Diz Ağrısı Ortaya Çıkışı Bunun Fiziksel Fonksiyon ve Ruh Sağlığı Üzerindeki Etkileri İncelenmektedir

HOBOKEN, NJ -28 Temmuz 2005- Eklem ağrısı, özellikle diz eklemlerindeki ağrı, yaşlılarda sık görülen bir yakınmadır ve yaşam kalitesini etkileyebilir.

Bir araştırma ekibi yakın zamanlarda bedenin diğer bölgelerindeki ağrılara diz ağrısının ne sıklıkta eşlik ettiği ve çoğul eklem ağrılarının yaşlı hastaların genel sağlık ve psikolojik durumu üzerinde etkisi bulunup bulunmadığını araştırmıştır. Bulgular Arthritis & Rheumatism'in Ağustos 2005 sayısında yayımlanmıştır: Bu bulgulara göre diz ağrısı bulunan hastaların çoğunda diğer bölgelerde de ağrı vardır, bu hastaların fiziksel fonksiyonu daha kısıtlıdır ve depresyon ve anksiyete yakınıması daha çok görülmektedir.

Keele Üniversitesi, Keele, İngiltere'den Peter Croft'un başkanlık ettiği araştırmacılar Kuzey Staffordshire, İngiltere'deki üç genel pratisyenlik bölgesine kayıtlı 50 yaş ve üzerindeki 5364 hastayı taramışlardır.

Her katılımcı, son bir ay içinde bir ya da daha fazla gün yaşadığı ağrıları işaretleyeceği vücut maketini içeren bir anket doldürmüştür. Ağrı bölgelere göre sınıflanmış; diz, boyun, el, sırtın alt bölümü, kalça,

ayak ve bileği içermiştir.

Daha sonra hastalar ağrının ortaya çıktığı yere göre gruplara ayrılmıştır; (i) hiç ağrısı olmayanlar, (ii) tek başına ya da bir, iki veya daha fazla farklı bölge ile birlikte dizinde ağrı olanlar, (iii) dizinde ağrı olmayan ancak diz dışında bir, iki ya da üç bölgede ağrısı olanlar.

Diğer bölgelerdeki ağrının genel sağlık üzerindeki etkisini değerlendirmek için standart bir sağlık taraması kullanılmış ve ayrıca özellikle diz ile ilgili ağrı ve engellilik durumunu ölçen bir indeks kullanılmıştır. Çeşitli ölççekler kullanılarak tümü yaygın ağrı ile bağlantılı olan obezite, anksiyete ve depresyon da ölçülmüştür.

Tarama yapılan hastaların üçte birinden biraz daha fazlası (1 909) hiç ağrı bulunmayan grupta yer almış, %41'i (2 210) diz ağrısı grubunda ve %23'ü (1 245) diğer bölgelerdeki ağrı grubunda yer almıştır.

Dizde ya da başka bölgede, bedende ağrılı bölge sayısı arttıkça fiziksel fonksiyon azalmıştır. En az 3 bölgede ağrı olanlarda diz ağrısını da içeren alt grup fiziksel fonksiyonun en kötü olduğu grup olmuştur. Bu grubun depresif olma olasılığı hiç

ağrısı olmayanlar grubundan ya da 3 veya daha fazla bölgede olsa bile diz dışındaki bölgelerde ağrısı bulunanlardan daha yüksek bulunmuştur.

Bulgular diz ağrısının kendi başına görülme eğiliminde olmadığını ve başka bölgelerdeki ağrılar ile birlikte ortaya çıktığında, daha kötü genel sağlık ve psikolojik sağlık ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Ayrıca, bulgular ağrının bedendeki yaygınlığı ve belli bir bölgedeki etkisi arasında da bir bağlantı olduğunu düşündürmektedir.

Yazarlar, "Dize özgü ağrı ve engellilik durumunun dizden başka yerde ağrı bulunması durumunda daha da kötüleştiği ve daha kötü psikolojik sağlık dikkate alındığında da durumun böyle olduğunu" ifade etmişlerdir.

Yazarlar şu sonuca varmışlardır; "bulgularımızın pratik önemi şudur: diz ağrısı bulunan hastalarda diğer bölgelerde ağrı varlığı ve bunun yaygınlığı prognozun önemli bir belirteci olabilir ve bu durum (daha önceki çalışmalarda gösterildiği gibi) bel ağrısı için de geçerlidir." Ayrıca, araştırmacılar diz gibi bir bölgedeki ağrının tedavi edilmesinin (fizyoterapi veya total diz replasmanı gibi lokal tedaviler ile) genel ağrı algılaması ve bedenin diğer bölgelerindeki ağrı sıklığı ve etkisi üzerinde de etkin olabileceğini kaydetmişlerdir.

REFERANS:

"'Pain Elsewhere' and the Impact of Knee Pain in Older People," Peter Croft, Kelvin Jordan and Clare Jinks, *Arthritis & Rheumatism*, August 2005; 52:8; p. 2350-2354.

KAYNAK: John Wiley & Sons, Inc.

Kemik İliği Transplantasyonu Geçiren Bazı Çocuklar Diş Sorunlarına Bağlı Ciddi İnfeksiyon Riski Altındadırlar

MEMPHIS, TN -29 Ağustos 2005- Kanser tedavisinin bir parçası olarak kemik iliği transplantasyonu (BMT) yapılan pek çok çocukta diş hastalıkları zaten vardır ve St. Jude Çocuk Araştırma Hastanesi araştırmacıları tarafından bu anormalliklerin bu çocukları potansiyel olarak yaşamı tehdit edici bakteriyel infeksiyonlara yatkın kılabilceği öne sürülmüştür. Bu çalışma ile ilgili bir bildirim Bone Marrow Transplantation yayın öncesi online baskısında yayımlanmıştır.

Araştırmacılar BMT uygulanacak çocuklarda en sık karşılaşılan diş sorununun diş çürümesi olduğunu ve bunun sıklıkla oral hijyen ihmali ve kötü beslenmeden kaynaklandığını bulmuşlardır. St. Jude Hastanesi Radyolojik Bilimler üyesi Sue C. Kaste, diş çürümesi BMT geçirecek çocuklarda özellikle tehlikelidir, çünkü doktorlar transplantın red olasılığını azaltmak için önce bağışıklık sistemini baskılamak zorundadırlar. Bu nedenle, BMT'nin bir parçası olarak bağışıklık sistemi baskılanacak olan hastaların diş muayeneleri yapılmalıdır, demektedir.

Dr. Kaste, "diş çürüklerinin hastalıklara neden olan bakterilerin kan dolaşımına giriş kapısı olmasını önlemek önemlidir", demiştir.

St. Jude araştırmacıları bulgularını BMT uygulanan 259 çocuğun (yaş aralığı 3.2-25.9) tıbbi kayıtlarını ve röntgen graflerini inceledikleri retrospektif bir çalışmadan elde etmişlerdir. Bu çocuklarda en sık saptanan tanı lösemi (%63) olurken, diğer çocuklarda solid tümörler (%14), anemi (%8) ya da beyin tümörü (%3) vardı. Ayrıca bir çocukta retinoblastoma (göz kanseri) ve birinde ağır kombine bağışıklık yetersizliği bulunuyordu. Bu hastaların 150'si erkek, 203'ü

beyaz ve 38'i Afro-Amerikalı idi.

St. Jude ekibi BMT'den önce 259 hastanın 150'sinde (%57.9) diş anormallikleri olduğunu bulmuştur. Bunların BMT'den önce hala ilk dişlerini dökmemiş olanlarının %36.4'ünde diş anormalliği varken kalıcı dişi bulunanların %66.7'sinde ve ilk ve kalıcı dişleri birlikte bulunanların %52.3'ünde anormallikler saptanmıştır. Erkekler (%65.5) ve kızlar (%67.5) arasında kalıcı diş anormalliği bakımından bir farklılık gözlenmemiştir ve yine Beyazlar (%69) ve Afro-Amerikanlar (%70) arasında da bir fark gözlenmemiştir.

Çalışmada en sık görülen diş anormalliği çürüklerdir (diş çürüğü) ve 133 hastada (%51) görülmüştür. Diğer diş sorunları ise diş üzerinde mine öbekleri birikimi ve diş pulpasının (sinir ve kan damarlarını içeren dişin yumuşak iç maddesi) kalsifikasyonudur (sertleşmesi).

Daha sonra BMT geçiren pediatrik hastalarda diş çürümesine yol açabilecek pek çok çeşitli faktörler vardır. Örneğin, önceki çalışmalarda diğer araştırmacılar kemoterapi ve radyasyon alan çocukların çürümeye neden olan diş hasarı riski artışı ile karşı karşıya olduklarını bulmuşlardır.

Radyasyon ağızdaki tükrük bezlerinin salgıladığı tükrük miktarını da azaltabilir ve bu da çürümeye neden olan bakterilerin üremesini kolaylaştırabilir.

Kanser tedavisi gören bazı çocukların ağız mukozasında ülserler gelişebilir ve belli yiyecekleri tüketemeyebilirler. Bunun yerine bu çocuklar tatlı yemeği tercih ederler. Tatlı ağız acıtmaz ama dişleri çürütür. Ayrıca, kanser tedavisi gören bazı çocukların yeterli kalori

alması için yüksek miktarda karbonhidrat tüketmeleri gereklidir ve bu da çürümeye yol açan bakterilerin üremesini kolaylaştırır.

Dişler etrafındaki dokularda küçük kesiler fırçalama ile ciddi kan kaybı kaynağı haline gelebilir ve bazen kan pıhtılaşmasını tetikleyici kan hücreleri olan trombositlerin düzeyi aşırı derecede düştüğünde çocukların diş fırçalaması yasaklanabilir. Son olarak, küçük çocuklar sıklıkla kendi dişlerini düzgün fırçalayamazlar ve anne-babalar da çocuklarının dişlerini düzgün fırçalamada başarısız olabilirler.

St. Jude Cerrahi Bölümünden Diş hekimi ve yazının ortak-yazarlarından Christopher C. Rowland şöyle demektedir, "Bulgularımız kemik iliği transplantasyonu uygulanacak çocuklarda infeksiyonları kolaylaştırabilecek diş sorunlarının saptanması amacı ile mutlaka diş muayenesi yapılması gerektiğini açıkça göstermiştir. Bu aynı zamanda hastaları ve ailelerini uygun ağız hijyeni konusunda eğitime fırsattır. Titiz diş bakımı tedavi ile ilişkili çürüklerin en aza inmesini sağlayabilir. Transplantasyondan ve bağışıklığın baskılanmasından sonra takip muayeneleri potansiyel infeksiyon kaynaklarının en aza inmesine yardımcı olacaktır."

REFERANS:

Yazının diğer yazarları Mitchell D. Vaughan (Tennessee Üniversitesi Sağlık Bilimleri Merkezi, Memphis); Xin Tong, D. Kumar Srivastava, Gregory A. Hale ve Richard Rochester'dır (St. Jude).

KAYNAK: St. Jude Children's Research Hospital

Çocuklarda Bel Kalınlığı Metabolik Sendrom İle İlişkilidir

CHICAGO, IL -1 Ağustos 2005- JAMA/Archives dergilerinden birisi olan Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine Ağustos sayısında yayımlanan bir çalışmada, bel çevresinin çocuklarda insülin direnci ile ilişkili olduğu ve kardiyovasküler hastalık ve tip 2 diyabet bakımından risk altında olan çocukların belirlenebilmesi için basit bir yol sunabileceği bildirilmiştir.

Çocukluk çağındaki obezite prevalansı 20 yılda iki katına çıkmıştır. Buna tip 2 diabetes mellitus (T2DM) epidemisi ve potansiyel olarak çok zararlı olan kardiyovasküler hastalık (KVH) ile ilgili sonuçların eşlik ettiği yazının temel bilgiler kısmında belirtilmektedir. Bazı çalışmalarda erişkinlerde bel çevresi (WC) ölçümünün intra-abdominal yağ miktarının göstergesi olduğu ve KVH riskinin tüm beden obezitesinin bir ölçütü olan beden kitle indeksinden (BKİ) daha iyi bir göstergesi olduğu öne sürülmüştür. Bel çevresi tip 2 diabet, yüksek kan basıncı ve yüksek kan lipid (yağ) düzeylerini de içeren ve kişiyi kalp hastalığı bakımından yüksek risk altına sokan patolojik durumların bir kombinasyonu olan metabolik sendromun bir bileşenidir.

Arjantin, Buenos Aires'teki Durand Hastanesi'nden Dr. Valeria Hirschler ve ark. 6-13 yaş arasındaki çocukların bel çevrelerini ölçmüşler ve bel çevresini metabolik sendromun obezite (BKİ), insülin direnci,

lipid profili (kolesterol ve trigliseritler dahil kan yağları) ve kan basıncı gibi bileşenlerinin ölçüm sonuçları ile karşılaştırmışlardır.

Değerlendirilen 84 çocuktan (44 kız), 28'i fazla kilolu ve 40'ı obez ve 16'sı normal kiloda idi. İstatistiksel analiz bel çevresinin kan basıncı artışı, insülin direnci ve yüksek dansiteli lipoprotein kolesterol düzeyi artışı bakımından bağımsız öngördürücü olduğunu ortaya koymuştur. Araştırmacılar şu bildirimde bulunmuşlardır: "Çalışmamızda WC ve metabolik sendromun tüm bileşenleri arasında anlamlı bir bağlantı vardır."

Araştırmacılar şu sonuca varmışlardır: "Viseral obezite çocuklarda insülin direnci sendromu için önemli bir risk faktörü olabilir. Bel çevresi muayenehane koşullarında abdominal obeziteyi saptamak için kolay bir araç olabilir. Özgül etnik gruplar için normatif veriler toplanmalıdır. Bu çalışmada WC ile belirlenen abdominal obezitesi bulunan çocuklarda KVH ve T2DM için metabolik risk faktörlerinin arttığı gösterilmiştir."

REFERANS:

(Arch Pediatr Adolesc Med. 2005; 159:740-744).

KAYNAK: JAMA/Archives Media Relations Department